

Sygn. akt

III AUa 315/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **26 czerwca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak (spr.)
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **26 czerwca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **Z. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **5 lutego 2013 r.** sygn. akt **III U 29/13**

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala odwołanie

Sygn. akt III AUa 315/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia

29 października 2012 r. przeliczył Z. B. emeryturę od 1 października 2012 r., tj. od miesiąca w którym złożyła wniosek.

Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto dotychczasową podstawę jej wymiaru. W.W.P.W. wyniósł 123,70%, a przyjęta kwota bazowa: 1683,27 zł.

W odwołaniu od tej decyzji Z. B. domagała się przeliczenia emerytury za lata 2002 – 2012 oraz zasądzenia wyrównania podnosząc, że z winy ZUS jej emerytura od 2012 r. liczona była od podstawy z okresu zasiłku przedemerytalnego. Co zaniżyło wysokość emerytury i było niesprawiedliwe.

Odpowiadając na odwołanie Zakład podtrzymał swoje stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania, gdyż ustalenie podstawy wymiaru świadczenia było zgodne z prawem, a zmiana interpretacji art. 21 ust. 3 e. i r. nie może obciążać organu rentowego w sytuacji, gdy świadczeniobiorczyni wcześniej nie złożyła wniosku o przeliczenie świadczenia.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 5 lutego 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał Z. B. prawo do emerytury przy przyjęciu kwoty bazowej w wysokości 1.683,27 zł i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 123,70% od dnia 1 października 2009 r., zaś w pozostałej części odwołanie oddalił.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni była uprawniona do świadczenia przedemerytalnego, na podstawie decyzji z dnia 19 listopada 1999 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury Zakład przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 124,70%, a kwota bazowa 1327,44 zł.

Na wniosek Z. B., decyzją z dnia 20 marca 2002 r. ZUS przyznał wnioskodawczyni emeryturę od 14 marca 2002 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru emerytury przyjętą do ustalenia świadczenia przedemerytalnego z uwzględnieniem waloryzacji przysługujących po ustaleniu prawa do tego świadczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 124,70%, a kwotę bazową przyjęto w wysokości 1327,44 zł.

W dniu 20 lipca 2006 r. Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów podjął uchwałę (sygn. II UZP 9/06) zgodnie z którą podstawa wymiaru emerytury ubezpieczonego, który wcześniej miał ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, może być ustalona na nowo w myśl art. 15 w związku z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 39, poz. 353 ze zm.) także wówczas, gdy do jej obliczenia ma być przyjęta podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne w tej samej wysokości i z tego samego okresu, które zostały uwzględnione przy ustalaniu podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej rozważania, w ocenie Sądu Okręgowego, wykładnia obowiązujących przepisów prawa dawała podstawę, przy przyznawaniu wnioskodawczyni prawa do emerytury, do zastosowania nowej kwoty bazowej obowiązującej na dzień jej przyznania, co później dodatkowo potwierdził Sąd Najwyższy.

Powyższy wyrok zaskarżył apelację ZUS w R. zarzucając naruszenie art. 133 ust. 1 p. 1 i 2 e. i r. oraz art. 129 ustawy o e. i r. – poprzez błędne zastosowanie i przyjęcie błędu organu rentowego, w sytuacji gdy zmiana interpretacji prawa nie jest błędem ZUS; wniosek o przeliczenie świadczenia p. Z. B. złożyła dopiero 12.10.2012 r. i od tej daty ma przeliczenie świadczenia (art. 133 ust. 1 p. 1 e. i r.).

Odwołująca wniosła o oddalenie apelacji.

Rozpoznając sprawę Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i przyjmuje je za własne, co czyni zbytecznym ich ponowne szczegółowe przytaczanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24.09.2009 r.

– II PK 58/09 – Lex 558303).

Ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza przebiegu postępowania przed organem rentowym, w kontekście zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi, zdaniem Sądu Apelacyjnego, do wniosku, że zaskarżony wyrok nie jest prawidłowy z następujących rudymentarnych powodów:

- po pierwsze; ogólną zasadą prawa emerytalno – rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek osoby zainteresowanej, poczynając od dnia powstania prawa, ale nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie (art. 129 ust. 1 e. i r.) Reguła niniejsza wyklucza możliwość wstecznego wypłacenia świadczenia, tj. za okres po nabyciu prawa, a przed złożeniem wniosku (por. wyroki S.N. z 7 kwietnia 1994 r. – II URN 9/94, czy z 20 listopada 2001 r. – II URN 607/00),

- po drugie; również w przypadku ponownego ustalenia prawa przez organ rentowy, prawo do świadczenia lub jego wysokości, przyznane lub podwyższone, wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 133 ust. 1 p. 1 e. i r.),

- po trzeciej; jedynie wówczas gdy odmowa lub przyznanie niższego świadczenia było następstwem błędu organu rentowego możliwe jest wypłacenie świadczenia za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o przeliczenie świadczenia. Co jednak nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie, albowiem pierwotna decyzja przyznająca emeryturę p. Z. B.oparta została o dane przez nią dostarczone i niekwestionowane (v. – akta ZUS

k. 28-39). Wnioskodawczyni najpóźniej w dacie doręczenia decyzji

z 20.03.2002 r. (v. – k. 39) miała pełną świadomość co do tego w jakiej wysokości kwotę bazową przyjęto do obliczania jej emerytury i mogła zaskarżyć tę decyzję. Wbrew supozycjom odwołującej organ rentowy nie miał obowiązku (ani możliwości) indywidualnego informowania wnioskodawczyni o zmianach w wykładni i stosowaniu art. 15 w związku z art. 21 ust. 1 p. 2 ustawy z dnia

17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z F.U.S. - wynikających z uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 lipca 2006 r. – sygn. UZP 9/06 (OSNP z 2007 (1-2/21). Zwłaszcza obowiązek ten nie wynika (por. wyrok S.A. w Warszawie z 17.12.2009 r. – III AUa 846/09) z natenczas obowiązującego § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r. Nr 10, poz. 49),

- po czwarte; jeżeli w praktyce organu rentowego nastąpiła zmiana wykładni przepisu prawnego, czy z własnej inicjatywy, czy też na skutek orzeczenia sądowego, to poprzednio stosowana wykładnia nie musi być uznana za błąd organu rentowego – zdaniem Sądu Apelacyjnego w składzie orzekającym - uzasadniający wypłatę świadczenia za okres 3 lat poprzedzających miesiąc w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Dokonana przez organ rentowy zmiana wykładni przepisu prawnego nie uprawnia do jej stosowania do z mocą wsteczną (tak też wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 2002 r. – II UKN 181/10, Lex nr 563142 ale i wyrok Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z 21 lipca 1966 r. – I TR 1783/65 - OSPiKA z 1968 r, poz. 148),

- po piątę; możliwe są dwa warianty ustalenia procedury wymiaru emerytury dla osób objętych dyspozycją art. 21 ust. 1 e. i r.

Według wariantu pierwszego podstawę wymiaru emerytury stanowi podstawa wymiaru renty (świadczenia przedemerytalnego – w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty (świadczenia przedemerytalnego).

A według wariantu drugiego podstawa ustalona na nowo w myśl art.

15 e. i r.

Wybór pomiędzy tymi wariantami ustawodawca pozostawił ubezpieczonemu. Takiego wyboru p. Z. B. dokonała dopiero w dniu 12 października 2012 r. („uwzględnienia obowiązującego współczynnika waloryzacji na rok 2002”). Po czym organ rentowy wywiązał się z obowiązku ustalenia, który z w/w wniosków jest korzystniejszy dla świadczeniobiorcy.

Z tych względów należało uznać apelację pozwanego za zasadną i na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienić zaskarżony wyrok oddalając odwołanie jako pozbawione podstaw prawnych.